

**COORDINACIÓ D'ACTIVITATS
EMPRESARIALS**

***DOCUMENT D'INFORMACIÓ SOBRE
RISCOS, MESURES DE PREVENCIÓ I
MESURES D'EMERGÈNCIA***

**DIPUTACIÓ DE LLEIDA
ESCOLES ESPECIALS**

CONTINGUT

1. OBJECTE.
2. OBLIGACIONS EN MATÈRIA DE COORDINACIÓ D'ACTIVITATS EMPRESARIALS.
3. MESURES DE PREVENCIÓ I PROTECCIÓ.
  - 3.1. MESURES D'EMERGÈNCIA.
  - 3.2. PRIMERS AUXILIS.
  - 3.3. NORMES DE SEGURETAT.
  - 3.4. FITXES DE RISC QUÍMIC.

1.-OBJECTE

Amb aquest document, DIPUTACIÓ DE LLEIDA – ESCOLES ESPECIALS pretén donar compliment a l'article 24 de la Llei 31/95 i al RD 171/2004 que estableixen l'obligació de gestionar adequadament aquelles situacions en les quals concorren treballadors de diverses empreses en un mateix centre de treball.

Els objectius a assolir són els següents:

- a) L'aplicació coherent i responsable dels principis de l'acció preventiva establerts en la Llei 31/95, per les empreses concurrents en el centre de treball.
- b) L'aplicació correcta dels mètodes de treball per les empreses concurrents en el centre de treball.
- c) El control de les interaccions de les diferents activitats desenvolupades en el centre de treball, en particular quan puguin generar riscos qualificats com a greus o molt greus o quan es desenvolupen en el centre de treball activitats incompatibles entre si per la seva incidència en la seguretat i la salut dels treballadors.
- d) La adequació entre els riscos existents en el centre de treball que puguin afectar als treballadors de les empreses concurrents i les mesures aplicades per a la seva prevenció.

Per això, es presenten a continuació les normes bàsiques de seguretat en el treball, encaminades en primer lloc, a protegir les vides, la integritat física i el benestar dels seus treballadors en el desenvolupament de la seva activitat laboral, i en segon lloc, salvaguardar la integritat de les seves instal·lacions, del seu entorn, així com millorar la productivitat.

Aquest manual recull les normes generals de seguretat de règim interior de DIPUTACIÓ DE LLEIDA – ESCOLES ESPECIALS.

Les disposicions contemplades no anul·len ni modifiquen cap de les normes generals de prevenció dictades pels Organismes Oficials competents, sinó que constitueixen un complement, orientat cap als riscos específics de ESCOLES ESPECIALS.

2.- OBLIGACIONS EN MATÈRIA DE COORDINACIÓ D'ACTIVITATS EMPRESARIALS

Les exigències legals concretes depenent de la situació de concurrència que s'estigui donant, existint les següents possibilitats:

- 1) Concurrència de treballadors de varies empreses en un mateix centre de treball.
- 2) Concurrència de treballadors de varies empreses en un centre de treball del qual un empresari és titular.
- 3) Concurrència de treballadors de varies empreses en un centre de treball quan existeix un empresari principal.

CONCURRÈNCIA DE TREBALLADORS DE VÀRIES EMPRESES EN UN MATEIX CENTRE DE TREBALL

Quan en un mateix centre de treball desenvolupen activitats treballadors de dos o més empreses, aquestes hauran de cooperar amb l'aplicació de la normativa de prevenció de riscos laborals en la forma que s'estableix a continuació:

- a) Informar-se recíprocament sobre els riscos específics de les activitats que desenvolupen en el centre de treball i que puguin afectar als treballadors de les altres empreses concurrents en el centre, en particular sobre aquells que puguin veure's agreujats o modificats per circumstàncies derivades de la concurrència d'activitats. Aquesta informació haurà de ser suficient i s'haurà de proporcionar:
  - abans de l'inici de les activitats,
  - quan es produeixi un canvi en les activitats concurrents que sigui rellevant a efectes preventius,
  - quan s'hagi produït una situació d'emergència.

Quan alguna de les empreses generi riscos qualificats com a greus o molt greus, la informació s'haurà de facilitar per escrit.

- b) Informar als altres empresaris presents al centre de treball d'aquells accidents de treball produïts com a conseqüència dels riscos de les activitats concurrents.
- c) Comunicar immediatament tota situació d'emergència susceptible d'afectar a la salut o a la seguretat dels treballadors de les empreses presents en el centre de treball.
- d) Tenir en compte la informació rebuda de la resta d'empresaris concurrents en l'avaluació de riscos i en la planificació de l'activitat preventiva, parant especial atenció a aquells riscos que, essent propis de cada empresa, sorgeixin o s'agreugin per les circumstàncies de concurrència en les quals les activitats es desenvolupen.
- e) Informar als treballadors dels riscos derivats de la concurrència d'activitats empresarials en el mateix centre de treball.
- f) Establir els mitjans de coordinació per a la prevenció de riscos que es considerin necessaris i pertinents, tenint en compte:
  - el grau de perillositat de les activitats que es desenvolupin en el centre de treball,
  - el número de treballadors de les empreses presents,
  - la durada de la concurrència de les activitats.

CONCURRENCIA DE TREBALLADORS DE VÀRIES EMPRESES EN UN CENTRE DE TREBALL DEL QUAL UN EMPRESARI ÉS TITULAR

Es defineix a l'empresari titular com la persona que té la capacitat de posar a disposició i gestionar el centre de treball.

En aquest cas, a més de seguir allò que s'ha indicat en l'apartat anterior, haurà de complir el següent:

L'empresari titular ha d'informar als altres empresaris concurrents sobre els riscos propis del centre de treball que puguin afectar a les activitats que ells desenvolupen, les mesures referents a la prevenció dels esmentats riscos i les mesures d'emergència que s'han d'aplicar.

Aquesta informació haurà de ser suficient i s'haurà de proporcionar:

- abans de l'inici de les activitats,
- quan es produeixi un canvi en els riscos propis del centre de treball que sigui rellevant a efectes preventius.

Quan alguna de les empreses generi riscos qualificats com a greus o molt greus, la informació s'haurà de facilitar per escrit.

CONCURRENCIA DE TREBALLADORS DE VÀRIES EMPRESES EN UN CENTRE DE TREBALL QUAN HI HA UN EMPRESARI PRINCIPAL

Es defineix a l'empresari principal com l'empresari que contracta o subcontracta amb altres la realització d'obres o serveis corresponents a la seva pròpia activitat i que es desenvolupen en el seu propi centre de treball.

En aquest cas, a més de seguir allò que s'indica en els dos apartats anteriors, haurà de complir el següent:

- a) Ha de vigilar el compliment de la normativa de prevenció de riscos laborals per part de les empreses contractistes o subcontractistes d'obres i serveis corresponents a la seva pròpia activitat i que es desenvolupin en el seu propi centre de treball.

- b) Abans de l'inici de l'activitat, exigirà a les empreses contractistes i subcontractistes que acreditin per escrit que han realitzat, per a les obres i serveis contractats, l'avaluació de riscos i la planificació de la seva activitat preventiva, el compliment de les seves obligacions en matèria d'informació i formació dels treballadors que han de prestar els seus serveis en el centre de treball.

Comprovarà que les empreses contractistes i subcontractistes concurrents en el centre de treball han establert els mitjans de coordinació necessaris entre elles.

3.- MESURES DE PREVENCIÓ I PROTECCIÓ

Les informacions necessàries en relació amb les mesures i activitats de protecció i prevenció aplicables als riscos que s'han assenyalat en el capítol 3, es van desenvolupant en els apartats següents:

- 3.1.- Mesures d'emergència.
- 3.2.- Primers auxilis.
- 3.3.- Normes de seguretat.
- 3.4.- Fitxes de risc químic.

3.1.- Mesures d'emergència.

Una emergència es un succés, que altera o col·lapsa de sobte l'activitat habitual del nostre Centre de treball. Normalment les conseqüències es desenvolupen molt ràpidament i poden arribar a proporcions desmesurades i molt greus, si no es controlen en els primers moments.

ACTUACIÓ EN CAS D'EMERGÈNCIA CONSIGNES PER A VISITANTS

**PAUTES QUE S'HAN DE SEGUIR EN ELS SEGÜENTS
CASOS:**

SI DETECTA UN INCENDI

- **AVISI AL PERSONAL DEL CENTRE**

SI ES DÓNA L'ALARMA

- **ABANDONI EL LLOC IMMEDIATAMENT I
VAGI CAP A LA SORTIDA MÉS PROPERA
SEGUINT LES INSTRUCCIONS DEL
PERSONAL D'EVACUACIÓ.**

**NO PERDI LA CALMA I PROCEDEIXI A EVACUAR,
SENSE CÓRRER NI CRIDAR, DONCS CONTRIBUIRIA A
CREAR PÀNIC ENTRE ELS OCUPANTS.**

3.2.- Primers auxilis.

Principis generals sobre primers auxilis que s'han de tenir en compte:

- Conservi la calma i actuï ràpidament.
- Manipuli a l'accidentat amb precaució i miri de tranquil·litzar-lo.
- Tombi a la víctima damunt el terra si és possible al mateix lloc, fins que conegui quina és la seva lesió. Si perd la consciència o te vòmits col·loqui'l de costat amb el cap inclinat.
- Si l'accident és per electrocució **NO TOQUI A L'ACCIDENTAT**, talli el corrent o separi'l amb materials aïllants.
- Vigili la seva respiració i les possibles hemorràgies.
- No administri begudes a l'accidentat.
- Si ha d'esperar, eviti que l'accidentat es refredi, tapi'l amb mantes.
- Avisi als Serveis Mèdics més propers o ambulàncies donant dades concretes de la situació del lesionat i del lloc on es troba.
- Procedeixi al trasllat del ferit **NOMÉS EN EL CAS DE RISC PER AL PROPI FERIT O PER ALS AUXILIADORS**, si no existeix aquesta situació, quedí's al seu costat fins que arribin els equips d'emergència.
- **NO DONI MEDICAMENTS AL FERIT.**

EN QUALESEVOL CAS, RECORDI L'ORDRE D'ACTUACIÓ EN CAS D'EMERGÈNCIA:

- **PROTEGEIXI A LA VÍCTIMA I A VOSTÈ MATEIX.**
- **AVISI ALS SERVEIS D'EMERGÈNCIA.**
- **SOCORRI A L'ACCIDENTAT.**

3.3.- NORMES DE SEGURETAT

3.3.1.- ORDRE I NETEJA

Nombrosos accidents i lesions de les quals culpabilitzem a diferents causes, tenen el seu origen en el poc ordre i la falta de neteja dels llocs de treball.

L'ordre i la neteja són una PART MOLT IMPORTANT DEL NOSTRE TREBALL.

Algunes directrius per mantenir la seva àrea de treball neta i ordenada:

- No sobrecarregar els prestatges, recipients i àrees d'emmagatzematge.
- Mantingui els passadissos, escales i zones de pas sempre nets.
- Asseguri's de què les sortides no estiguin obstaculitzades
- No deixi objectes pel terra ni deixi que es vessin líquids
- Col·loqui sempre les deixalles i les escombraries (tal i com es van generant), en recipients adequats
- Quan acabi d'utilitzar alguna cosa, reculli

- No deixi materials ni peces al voltant de les màquines. Col·loqui-ho en un lloc segur, on no faci nosa.
- Netegi l'oli o grassa vessat al terra. Vostè o qualsevol dels seus companys poden sofrir una caiguda.
- Guardi ordenadament els materials i les eines.
- No deixi les eines en llocs poc segurs.

3.3.2.- NOTIFICACIÓ DE CONDICIONS INSEGURES

Si observa qualsevol avaria o anomalia en les instal·lacions i equips que pugui suposar un risc d'accident o avaria greu (vessats, fuites, sorolls, trencaments, etc.) ho comunicarà ràpidament al seu superior immediat.

3.3.3.- RISC GREU I IMMINENT

Si vostè es troba davant una situació de risc greu i imminent té dret a interrompre la seva activitat i a abandonar el lloc de treball.

S'entén com risc laboral greu i imminent aquell que resulta probable racionalment que es materialitzi en un futur immediat i pot suposar un dany greu per la salut dels treballadors.

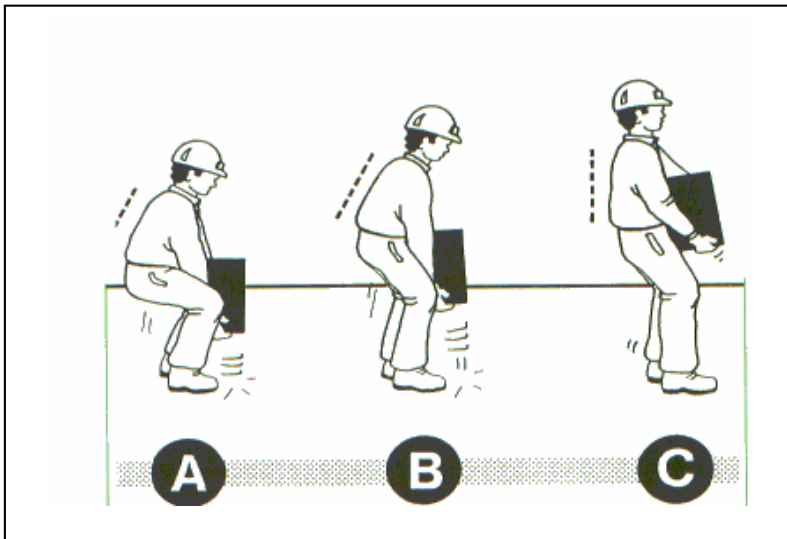

3.3.4.- MANIPULACIÓ DE CÀRREGUES

Com protegir l'esquena en el treball?

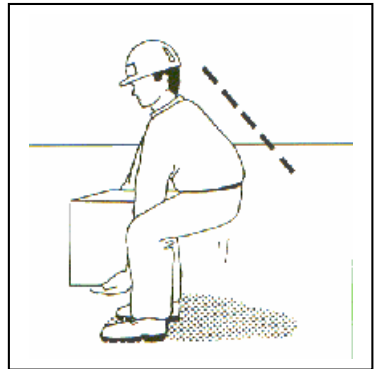
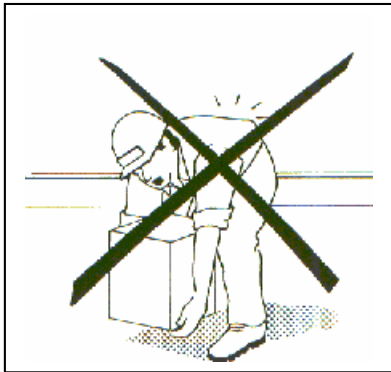
Per protegir l'esquena és imprescindible aplicar una TÈCNICA SEGURA D'AIXECAMENT:

1. Situï el pes a prop del cos.
2. Mantingui l'esquena recta.
3. No doblegui l'esquena mentre aixeca el pes.
4. Utilitzi els seus múscles més forts, els dels braços i les cames.

L'elevator es col·loca en posició estable, a la gatzonera, amb les cames lleugerament separades i el pes a prop del cos. Abans d'aixecar l'esquena es mantindrà recta, aguantant-se així la columna vertebral mitjançant la tensió de dos múscles de l'esquena i el ventre **(A)**. Durant l'aixecament en primer lloc es realitza una extensió de cames **(B)**, i després, s'adreça la part superior del cos **(C)**.

L'ARQUEIG DE L'ESQUENA O LA TORSIÓ DEL TRONC MENTRE S'AIXECA EL PES POT PRODUIR LESIONS EN LA COLUMNA VERTEBRAL.

Si doblegues bé els genolls i mantens l'esquena en línia recta, evitaràs dolors i lesions en els múscles de l'esquena. Fes sempre els esforços amb les cames.

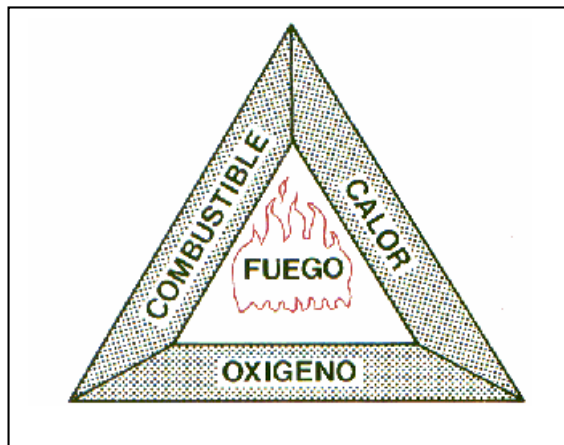
3.3.5.- PREVENCIÓ I PROTECCIÓ CONTRA INCENDIS

En primer lloc, és necessari conèixer què és i com es produeix el foc per poder atacar-lo amb eficàcia.

La combustió és una reacció química que té lloc quan els vapors despresos per una substància combustible es combinen amb gran rapidesa amb l'oxigen de l'aire.

Aquesta reacció es produeix amb despreniment d'energia lluminosa i calorífica, conformant el FOC.

Per a què es produeixi l'incendi és totalment necessari que estiguin íntimament units els següents 3 elements:

Aquests tres factors poden assimilar-se als tres costats d'un triangle, cada un dels quals està sempre en contacte amb els altres dos.

És impossible que es produeixi el foc si no es troben units els tres costats del denominat TRIANGLE DE FOC.

Classificació dels incendis

Tots els combustibles no es comporten de la mateixa manera al cremar per la qual cosa és totalment necessari classificar-los per conèixer quins sistemes d'extinció seran els més apropiats en cada cas.

Incendis CLASSE A

Són els originats per combustibles sòlids que deixen cendres i brases, com la fusta, paper, palla, teixits naturals.

Incendis CLASSE B

Són tots els originats per combustibles líquids, com la gasolina, olis, grasses, dissolvents, etc.

Incendis CLASSE C

Són els originats per combustibles gasosos com l'acetilè, butà, propà, metà, etc.

Incendis CLASSE D

També son nomenats "focs especials". Poden estar originats per certs productes químics o per metalls combustibles com el sodi, potassi, alumini polvoritzat, titani, liti, etc.

Mesures de protecció contra incendis

Una vegada coneguts els diferents tipus de foc que se'ns poden presentar, és necessari conèixer els instruments amb els quals hi podem fer front, o sigui, els AGENTS EXTINTORS.

Els agents extintors més utilitzats són:

AIGUA

Pot ser utilitzada en forma de raig o finament polvoritzada.

L'aigua a raig només s'ha d'emprar en focs de classe A. L'aigua polvoritzada es pot utilitzar per focs de classe A i per líquids combustibles nomenats pesats, com el fuel o el gas-oil.

MAI ES FARÀ SERVIR AIGUA PER EXTINGIR FOC EN PRESENCIA DE TENSÍO ELÈCTRICA!!!

ANHÍDRID CARBÒNIC

També nomenat “neu carbònica” o “CO₂”, és eficaç per focs produïts per líquids inflamables, però la seva major aplicació la té en els focs d'origen ELÈCTRIC perquè no és conductor i no deixa residus.

POLS SEC POLIVALENT ABC

Aquest tipus de pols és efectiu en focs de classe A, B i C.

En cas de foc en presència de tensió elèctrica, només podrà utilitzar-se per tensions ***menors a 1000 volts.***

RECORDI:

Els extintors solament són eficaços per extingir conats d'incendi, és a dir, per combatre els incendis en els seus principis.

3.3.6.- SENYALITZACIÓ

S'entén per senyalització de seguretat i salut en el treball referida a un objecte, activitat o situació determinada aquella que proporciona una indicació o una obligació relativa a la seguretat o la salut en el treball mitjançant un senyal en forma de plafó, un color, un senyal lluminós o acústic, una comunicació verbal o un senyal gestual, segons s'escaigui.

ATENCIÓ!!! RESPECTI LA SENYALITZACIÓ DE SEGURETAT I SALUT EXISTENT EN EL CENTRE DE TREBALL.

Es presenten a continuació els diferents senyals òptics que poden trobar en la seva empresa.

❑ SENYALS D'ADVERTÈNCIA

Materiales inflamables.

Materiales explosivos.

Materias tóxicas.

Materias corrosivas.

Materias radiactivas.

Cargas suspendidas.

Vehículos de mantenimiento.

Riesgo eléctrico.

Peligro en general.

Radiación láser.

Materias comburentes.

Radiaciones no ionizantes.

Campo magnético intenso.

Riesgo de tropezar.

Caída a distinto nivel.

Riesgo biológico.

Baja temperatura.

Materias nocivas o irritantes.

❑ SENYALS DE PROHIBICIÓ

Prohibido fumar.

Prohibido fumar
y encender
fuego.

Prohibido
pasar a los
peatones.

Prohibido
apagar
con agua.

Agua
no
potable.

Entrada prohibida
a personas
no autorizadas.

No tocar.

Prohibido
a los vehículos
de manutención.

❑ SENYALS D'OBLIGACIÓ

Protecció obligatoria de la vista.

Protecció obligatoria de la cabeza.

Protecció obligatoria del oido.

Protecció obligatoria de las vias respiratorias.

Protecció obligatoria de los piés.

Protecció obligatoria de las manos.

Protecció obligatoria del cuerpo.

Protecció obligatoria de la cara.

Protecció individual obligatoria contra caídas.

Vía obligatoria para peatones.

Obligación general (Acompañada, si procede de una señal adicional)

❑ **SENYALS RELATIVES ALS EQUIPS DE LLUITA
CONTRA INCENDIS**

Manguera
para
incendios.

Escalera
de mano.

Extintor.

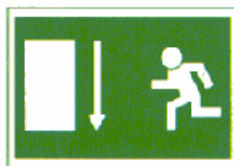
Dirección que debe seguirse.
(Señal indicativa adicional a las anteriores)

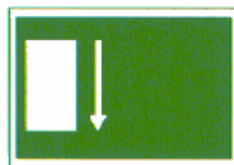
Teléfono
para la lucha
contra incendios.

❑ SENYALS DE SALVAMENT O AUXILI

Vía / Salida de socorro.

Direcció que debe seguirse.
(Señal indicativa adicional a las siguientes)

Primeros auxilios.

Camilla.

Ducha de seguridad.

Lavado de ojos.

Teléfonos de salvamento.

3.3.7.- NORMES DE SEGURETAT RESPECTE A RISCOS ELÈCTRICS PER PERSONAL NO ESPECIALISTA:

L'energia elèctrica que circula per les instal·lacions i línies elèctriques és perillosa, fins i tot en una base d'endoll on “només” es presenten 220 volts.

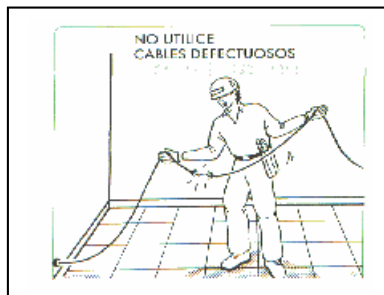
RECORDI:

Una sotragada elèctrica pot produir la mort en pocs segons.

SEGUEIXI AQUESTES NORMES I TREBALLARÀ SEGUR!!!

1.- ABANS D'UTILITZAR UN APARELL O INSTAL·LACIÓ ELÈCTRICA, ASSEGURI'S DEL SEU PERFECTE ESTAT.

- No utilitzi cables fets malbé, clavilles d'endoll esquerdades, ni aparells amb la carcassa defectuosa.
- Quan utilitzi cables allargadors, asseguri's de què els seus endolls tenen el mateix nombre de clavilles que l'aparell elèctric que va a connectar.
- Eviti que es danyin els conductors elèctrics, protegint-los especialment contra cremades, contactes amb productes corrosius i talls.

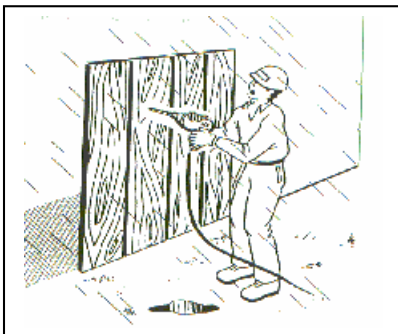

2.- PER A UTILITZAR UN APARELL O INSTAL·LACIÓ ELÈCTRICA, MANIOBRI ÚNICAMENT ELS ÒRGANS DE COMANDAMENT PREVISTOS PER AQUEST FI PEL CONSTRUCTOR O L'INSTAL·LADOR.

- No alteri ni modifiqui la regulació dels dispositius de seguretat.
- Per desconnectar una clavilla d'endoll tiri sempre d'ella, mai del cable d'alimentació.
- Després d'acabar el treball, desconnecti el cable d'alimentació i els allargadors.

3.- NO UTILITZI APARELLS ELÈCTRICS NI MANIPULI SOBRE INSTAL·LACIONS ELÈCTRIQUES, QUAN ACCIDENTALMENT ES TROBIN MULLADES O ÉS VOSTÈ QUI TÉ LES MANS O ELS PEUS MULLATS.

- No mulli mai els aparells o instal·lacions elèctriques.
- Dipositi el material elèctric en llocs secs.
- Eviti la utilització d'aparells o equips elèctrics:
  - en cas de pluja o presència d'humitat.
  - quan els cables o material elèctric traspassin tolls, etc.
  - quan els seus peus trepitgin aigua o alguna part del seu cos estigui mullada.

4.- EN CAS D'AVARIA O INCIDENT, TALLI LA CORRENT COM A PRIMERA MESURA. DESPRÉS LIMITI LES SEVES INTERVENCIIONS A OPERACIONS ELEMENTALS, COM CANVI D'UN LLUM O FUSIBLE.

- Per reemplaçar un llum, talli el corrent.
- Per reemplaçar un fusible
  - talli el corrent.
  - utilitzi sempre un altre del mateix tipus i intensitat nominal.
  - abans de tornar a posar en servei la instal·lació, col·loqui la tapa de protecció.
  - si el fusible es fon una altra vegada, truqui a un electricista.

5.- EN CAS D'AVARIA, APAGADA O QUALSEVOL ALTRA ANOMALIA QUE NO SIGUI DE LA SEVA COMPETÈNCIA, TRUQUI A UN ELECTRICISTA. NO UTILITZI –I IMPEDEIXI QUE ALTRES HO FACIN – L'APARELL AVARIAT, FINS DESPRÉS DE LA SEVA REPARACIÓ.

6.- NO INTENTI REPARAR ELS EQUIPS ELÈCTRICS. NO HA DE REALITZAR NI TAN SOLS LES OPERACIONS MÉS SIMPLS, SI NO TÉ ELS CONEIXEMENTS SUFICIENTS SOBRE ELS RISCOS ELÈCTRICS.

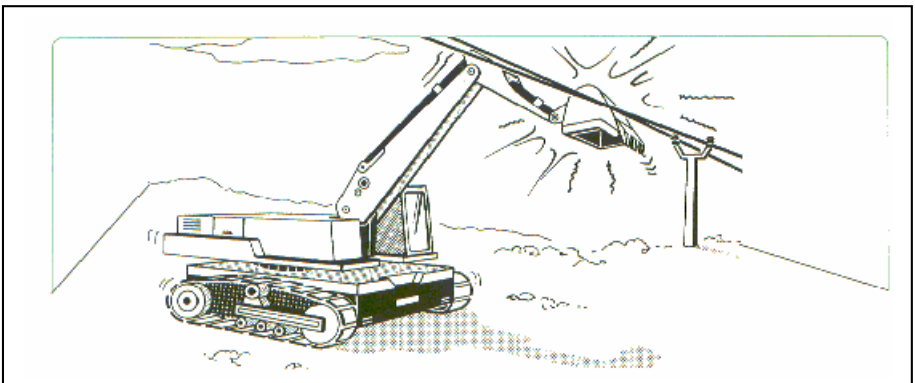
7.- ABANS D'UTILITZAR APARELLS O MÀQUINES ELÈCTRIQUES INFORMI'S SOBRE LES PRECAUCIONS QUE S'HAN D'ADOPTAR PER A LA SEVA UTILITZACIÓ I RESPECTI-LES ESCRUPOLOSAMENT.

8.- NO OBRI MAI LES PROTECCIONS DELS APARELLS ELÈCTRICS I RESPECTI TOT SENYAL O PROTECCIÓ DESTINAT A EVITAR EL CONTACTE DEL COS AMB UN CABLE O PEÇA AMB TENSIÓ ELÈCTRICA.

9.- PER REALITZAR TREBALLS DE QUALSEVOL CLASSE, SOBRE O EN LES PROXIMITATS D'UNA INSTAL·LACIÓ ELÈCTRICA, HA DE REBRE IMPRESCINDIBLEMENT INSTRUCCIONS D'UN ESPECIALISTA ELÈCTRIC CAPACITAT.

10.- PER REALITZAR TREBALLS DE QUALSEVOL NATURALES A EN LES PROXIMITATS DE LÍNIES ELÈCTRIQUES, AÈRIES O SUBTERRÀNIES, HA D'ADOPTAR TOTES LES PRECAUCIONS NECESSÀRIES PER EVITAR QUALSEVOL CONTACTE AMB ELS CABLES.

- Informi's sobre les mesures de precaució reglamentades que l'empresari responsable de les obres ha de conèixer, abans de començar els treballs, i ajustis a les esmentades instruccions.

3.4.- Fitxes de risc de productes químics

No s'inclouen fitxes de risc de productes químics, ja que a les ESCOLES ESPECIALS de la DIPUTACIÓ DE LLEIDA no s'utilitzen productes químics que puguin trobar-se a l'abast dels treballadors de l'empresa contractada .